

31. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

Udsendt den 18. Februar 1909.

Bekæmpelse af Ukrud med Jærnvitriol.

Paa Statens Forsøgsstation ved Lyngby har der i de senere Aar været anstillet Forsøg og gjort fagttagelser over Anvendelse af Jærnvitriol som Middel til Ukrudets Bekæmpelse. Hovedresultatet af de derved indvundne Erfaringer er følgende:

1. Efter den mere eller mindre ødelæggende Virkning, som Jærnvitriol øver paa de vigtigste af de i denne Henseende undersøgte **Ukrudsplanter**, kan disse deles i 3 Grupper.

Gruppe I. Ødelægges helt eller svækkes i væsentlig Grad: Agerkaal, Agersennep, Fuglegræs-Fladstjerne, Følfod, Gaaseurt, Kamille, Kiddike, Kløversilke, Kornblomst, Krumhals, Mælkebøtte, Oksetunge, Pengeurt, Pileurt (Blegbladet og Førskenbladet), Ranunkel, Rødknæ, Snerre, Spergel, Valmue, Vinterkarse.

Gruppe II. Svækkes kendeligt, men i mindre Grad end de under Gruppe I nævnte: Gulerod (Vild), Hyrdetaske, Klinte, Knavel, Kørvel (Vild, alm. kaldet „Skarntyde“), Røllike, Storkenæb, Svine-mælk, Agertidsel.

Gruppe III. Svækkes kun lidt eller slet ikke: Bynke, Hejre, Jordrøg, Kvik, „Melde“ (Hvidmelet Gaasefod), Okseøje (Gul), Padderokke, Skræppe, Snerle, Stedmoderblomst.

De fleraarige Arter, saasom Følfod, Mælkebøtte, Tidsel m. fl., skyder dog atter fra Roden.

2. Ordnes Landbrugets almindeligste **Kulturplanter** i 3 tilsvarende Grupper, kommer i:

Gruppe I. Ødelægges eller svækkes i væsentlig Grad: Boghvede, Kaalroe, Kartoffel, Lupin, Sennep, Spergel, Turnips.

Gruppe II. Svækkes kendeligt, men i mindre Grad end de under Gruppe I nævnte: Gulerod, Hestebønne, Lucerne (ubeskyttet), Runkelroe, Rødkløver (ubeskyttet), Vikke, Ært.

Gruppe III. Svækkes kun lidt eller slet ikke: Byg, Græsserne (vistnok alle dyrkede), Havre, Hvede, Kællingetand, Lucerne (beskyttet), Rug, Rødkløver (beskyttet), Sneglebælg (beskyttet).

3. Det følger af denne Oversigt, at Marker, der fortrinsvis er befængte med de i **første Ukrudsgruppe** nævnte Planter (Agersennep, Kiddike, Agerkaal, Spergel, Valmue o. s. v.), og som er bevoksede med nogen af de i **tredje Kulturplantegruppe** nævnte Planter (Byg, Havre, Hvede, Rug o. s. v.), bør overbruses med Jærnvitriol. Findes der overvejende af de i **anden Ukrudsgruppe** nævnte Planter, er Nyttens af Overbrusningen mindre, og er det fortrinsvis de i **tredje Ukrudsgruppe** nævnte Arter, der findes, kan der ikke ventes nogen synderlig Virkning.

4. **Kornafgrøderne** lider kun en ringe Svækkelse ved Overbrusningen, og det er fortrinsvis paa disse, at denne bør finde Sted. Ved en mindre Indblanding af Ærter eller Vikker i Kornet kan Overbrusning ske uden synderlig Skade for Bælgsæden, naar denne er godt dækket af Kornet og Ukrudet. Ligeledes kan en Mark, der er udlagt med **Kløver, Sneglebælg, Lucerne eller Kællingetand** overbruses uden Fare, naar det sker paa et Tidspunkt, da disse Planter er godt beskyttede af Dæksæden og Ukrudet. For Kællingetand og Græs (f. Eks. til Frøavl) behøves ingen saadan Beskyttelse.

5. **Rodfrugter, Kartofler, Boghvede, Sennep, ublandet Bælgsæd, Lupiner og Spergel bør ikke overbruses.**

6. Der bør helst anvendes ca. 500 Pd. (250 Potter) af en 20 procentholdig Jærnvitriolopløsning til 1 Tønde Land (100 Pd. Jærnvitriol opløst i 400 Pd. Vand). Jærnvitriol opløses hurtigst i varmt Vand. Tilbereder man ved Hjælp af varmt Vand en Opløsning af f. Eks. den femdobbelte Styrke (100 Pd. Jærnvitriol til hver 100 Pd. Vand), kan denne Opløsning fortyndes ved Tilsætning af koldt Vand, indtil den har en Styrke af 20 pCt.; dette findes enten ved Beregning eller meget let og sikkert ved Hjælp af en dertil indrettet Flydevægt, der faas i Handelen, bl. a. hos C. Th. Rom & Co., Kjøbenhavn (Pris 2 Kr.).

7. Det kan tilraades ved Opløsningens Tilberedning at tilsætte saa megen **Svovlsyre** til Vandet, som svarer til 1 Pd. til 500 Pd. af den færdige Opløsning, altsaa 1 Pd. Svovlsyre pr. Td. Ld. (raa Svovlsyre koster ca. 5 Øre pr. Pund). Uden denne Svovlsyretilsætning fremkommer der meget snart et mudret **Bundfald** i Vitriolopløsningen, hvorved en jævn Spredning vanskeliggøres, og Virkningen svækkes. Benyttes Syretilsætning, udebliver Bundfaldet, og Opløsningen kan da, om fornødent, tilberedes nogen Tid før den skal bruges. Opløsningen kan hensigtsmæssigt foregaa i Petroleumstønder, om fornødent en Ajletønde el. l.

8. Til Overbrusning af større Marker bør helst benyttes en **Vitriolspreder** til Hestekraft, indrettet til at sprede 500 Pd. Opløsning pr. Td. Ld. Med en saadan Spreder, der kan faas hos flere større Maskinforhandlere og koster 350 à 400 Kr., kan overbruses 10 à 15 Tdr. Ld. pr. Dag (under gunstige Forhold mere). Det kan anbefales, at flere (f. Eks. indtil 5) Gaarde anskaffer et saadant Apparat i Fællesskab. Til Brug paa smaa Marker (Huslodder) findes Haandapparater (Pris 30 à 40 Kr.).

9. Overbrusningen bør saa vidt muligt finde Sted, naar **Ukrudsplanterne har 2 à 3 Blade**. Arbejdet skal helst udføres i stille Solskinsvejr og naar Planterne er tørre for Regn og Dug.

10. **Jærnvitriol bør først og fremmest anvendes paa Vaarsædmarker, der er stærkt befængte med Agersennep, Kiddike og Agerkaal.**

Beretning om Forsøgene vil senere fremkomme i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“, der kan bestilles i enhver Boghandel og koster 4 Kr. pr. Bind, ca. 600 Sider. Nærmere Oplysning faas ved skriftlig Henvendelse til Statskonsulent K. Hansen, Lyngby.